

A városi nőbizottság tapasztalatai és tervei

Ilyenkor, júniusban végéhez közeledik a néprfront-szegedi városi bizottsága mellett működő nőbizottság mozgalmi éve is. Erdemes számadást végezni, visszapillantani az elmúlt hónapok munkájára, s a tapasztalatok birtokában már tervezgetni a jövő feladatait.

Eljönnek a huszonévesek is

A Központi Bizottság 1970. februári határozata mérföldkő a nőpolitikában. Addig is hangzottak el érvek a női egyenjogúság mellett, egy-egy fórumon. A határozat azonban a nők életével, gondjaival való törődést, az egész társadalmat átfogó politikai programmá emelte. Végrehajtásában jelentős feladatot szánt a néprfrontbizottságoknak is. A határozat meg is jelölte a tennivalókat: vállalkozni nagyobb részt a nők társadalmi, politikai gondjainak megoldásában, kezdeményezésként a nők közéleti tisztségviselését, vonják be őket a város és községpolitikába, a szolidaritási akciókba, segítsék az iskola és a család kapcsolatának kialakítását, biztosítsanak helyet a szakköri foglalkozásoknak, rendezzenek vitákat és — városokban, falvakban hozzanak létre nőbizottságokat.

Szegeden a városi nőbizottság — melynek jelenleg 32 tagja van — a legutóbbi mozgalmi időszakban már jelentős eredményeket tudott felmutatni. Több lányt, asszonyt sikerült bevonni a közös programokba, de még nem eleget. A Nők Klubja és a Nők Fóruma rendezvényei még mindig nem telt ház előtt zajlottak le. Változó volt az érdeklődés és a siker is. Ez elsősorban természetesen a témáktól függött. A politikai és irodalmi rendezvényekre többnyire a nyugdíjasok és az egyetemista főiskolás fiatalok mentek el. A huszonévesek részvétele is eredmény a néprfrontmozgásban, hiszen korábban gondot okozott ennek a korosztálynak a hiánya. A középkorúak azonban távol maradtak ezekről az előadásokról. Sajnos azokon a rendezvényeken sem jelentek meg közülük elegendő számú résztvevő, amelyeket kifejezetten nekik: az egy vagy többgyermekes édesanyjaknak szánt a nőbizottság. Nemrégiben gyermekruha-divatbemutatóra hívták őket, ahol könnyen tájékozódhattak volna a ruhakínálatról és az árrakról. Sajnos, a szereplő apróságok szülein kívül alig-alig ültek a széksorokban.

Különböző korú és végzettségű tagokból álló bizottság állította össze az évi programot, melyben üzemi látogatásra is hívták az asszonyokat, lányokat. A tevékenység a BUTORÉRT vendégei voltak, meghozták nagyon érdeklődő vendégei. Örültek, hogy a sajátjukon kívül más vállalatok életével, termékeivel, az ott dolgozó nők szociális körülményeivel is megismerkedhettek. Ezeket a rendezvényeket a legsikeresebbek között tartja számon a nőbizottság.

Gondoltak az anyákra

Nőpolitika elképzelhetetlen — a szó talán suta — „nőpolitika” nélkül. Az anyaság az, ami miatt a nők a közéletben még hátrébb szorultak az azonos korú férfiak mögött, a család, a munkahelyi közösség, a társadalmi segítség nélkül. A nőbizottság a szemléleten is

sokat alakíthat. Próbálkozott is ezzel. Az igazság azonban az, hogy nem elegendő csupán az asszonyokat okosítani. A jövőben a család férfi-tagjait is el lehetne hívni egy-egy vitáestire.

Az anyasággal járó egészségügyi tudnivalókat is kínált a kismamáknak a nőbizottság. Meglepő, hogy az öt előadásból álló sorozatra kevesen voltak kíváncsiak. Pedig a terhes életmódtól a baba etetéséig, fürdőzéséig mindenről hasznos felvilágosítást kapnak az anyukák. Úrt töltött ki ezzel a város életében a nőbizottság, érthetetlen, miért nem használták ki többen ezt a lehetőséget. Az első lépések sikertelensége, reméljük, nem kedvetleníti el a szervezőket.

Volt egy másik dicséretes kezdeményezése is a nőbizottságnak az édesanyák érdekében, s ez a pótmama-szolgálat. Az ügy hónapok óta húzódik, jelenleg azonban úgy tűnik, mégis csak lesz gazdája ennek a szolgálatnak is. Döntés még nincs, de feltételezhető, hogy a Családi és Társadalmi Ünepekért Szervező Iroda szárnyai alá veszi a pótmama-szolgálatot is, talán már ősz-től.

Az óvodás gyermekeknek is örömet szerez a nőbizottság másik kezdeményezése. A tizenhét vállalatnál és üzemnél gyakorlatozó szakmunkástanulók másfél millió forint értékű társadalmi munkával óvodai szemléltetőszközöket készítettek, melyek a matematikaoktatást segítik.

És szeptembertől?

Milyen tanulságokat von le a nőbizottság az eddigi munkából, s hogyan hasznosítja ezeket a jövőben?

Talán túlsúlyosak voltak a programok. Kevesebb rendezvénnyel esetleg több asszonyt, lányt lehetne egy-egy előadásra invitálni. Ehhez természetesen az is kell, hogy a témák vonzóak legyenek. Több figyelmet fog szentelni a bizottság a kö-

zépkorú asszonyok érdeklődési körének. Ezt akkor teheti meg sikeresen, ha ötletekkel, javaslatokkal segítséget nyújt ez a korosztály. Változatlanul fontosnak tartják a bizottság tagjai a „fiatalítást”, legutóbbi ülésükön már ennek érdekében tanácskoztak a felsőoktatásban dolgozó és tanuló nők képviselőivel. A nőbizottság jobban oda akar figyelni ezután az asszonyok, lányok munkahelyi gondjaira. Szorosabb kapcsolatot szeretnének kialakítani a munkahelyekkel, így az ottani körülmények ismeretében hatékonyabb segítséget tud nyújtani a közéleti tevékenységre alkalmas, de attól még idegenkedő asszonyoknak. A jogi fogadóórán felmerülő kérdésekre, ha azok kapcsolatosak egy-egy vállalat, üzemi életével, nemcsak választ ad a nőbizottság, hanem esetleg tájékoztodik a dolgozó asszony munkahelyén is.

A konkrét terveket is szövegezték már a nőbizottság. Továbbra is szervez társadalmi munkát: segítségre szorulnak a szegedi szociális otthonok. Gondolnak az egyedül élő idős emberekre is: a körzeti nőbizottságokkal felkutatják, patoronálják őket. Együttműködnek a Vöröskereszt városi szervezeteinek alkoholizmus-ellenes bizottságával. Klubot szeretnének alakítani alkoholisták részére. Felkarolják a Londoni körüti nevelőtthon lakóit: vendéglátják őket, megismertetik velük a várost, kirándulásra viszik a gyerekeket.

Mindebből is látható, hogy sokrétű feladat, amely a néprfront nőbizottságára hárul. De nem szabad szem elől tévesztünk, hogy mindez csak része annak a nőpolitikának, mely az egész társadalom mindennapos, kitartó munkálkodása révén érheti el célját: a nők gyakorlati életében is megvalósuló egyenjogúságát.

Chikán Ágnes

Tóth Béla:

SZEGEDI REGÉLŐ

Újságok, korok, események

23. Ahogy emelkedik a város gazdasági és szellemi ereje, úgy eregeti ki magából a lapokban és újságokban jelentkező produktumait. 1874-ben két lap is megszületik.

Az év első felében a Szegedi Közlöny látott napvilágot Traub és Bártory nyomdátulajdonosok kiadásában, Lévai Ferenc realiskolai tanár szerkesztésében, mint helyi érdekű közművelődésügyi és közgazdasági hetilap.

A Szegedi Közlöny ilyenképpen köszön: Mondanivalóink.

Tiszta szándék, helyes irány, ha vele és rajta

SZEGEDI KÖZLÖNY.

gránitszobor helyett porszemeket hordanak is a közbizonylat: mégis jogot ad elmondani, hogy tettünk valamit.

A közbizonylat vezérel minket nehéz pályánkon, a közérdeké, melynek szolgálatára vállalkozunk.

Tárcájában a közállapotokat és az egyént az irodalom figyelemre méltó eszközeivel osztja: Művészet.

Mióta a társadalmi harangozó felcseng a kez-

Egy parányi számító gép nagy távlatai

A Budapesti Nemzetközi Vásár egyik szenzációja a magyar gyártmányú mikro-számító gép. A mikrogépet a Számítástechnikai Koordinációs Intézet munkatársai fejlesztették ki megközelítőleg egy éves megfeszített kutatómunkával.

Az utóbbi években a számító gépek egyre jobban előretörnek a kis számító gépek és miniszámítógépek, illetve legújabbban a mikroszámítógépek. A mikroszámítógépek mindössze két éve jelentek meg a világ piacon, ezért nagyon figyelemreméltó, hogy az SZKI már saját fejlesztésű különféle alkalmazásokat lehetővé tevő és több tagból álló mikrogépcsaláddal jelentkezik.

A mikrogépek rendelkeznek a számító gépek valamennyi jellegzetes tulajdonságával. Egy — más számító gépekénél nélkülözhetetlen — rendszer azonban hiányzik belőlük. Érdekes módon ez a „hiány”, ami azokat olcsóvá teszi és alkalmazhatóságot megkönnyíti, és a gépeket széles körben el fogja terjeszteni.

Vizsgáljuk meg közelebbről miről is van szó! A korszerű számító gépeket operációs rendszerrel működtetik. Az operációs rendszer tulajdonképpen egy programcsomag, ami nélkül a számító gép nem működőképes. Ezek a programok vezérlik a gép működését, fordítják le a gép nyelvére a programozási nyelven megírt különféle feladatokat stb. Az operációs rendszer azonban a gép memóriájának igen nagy részét igénybe veszi.

Sok alkalmazási területen azonban mindig azonos jellegű feladattal állunk szemben. A felhasználói program megváltoztatására tehát egyáltalán nem, vagy csak ritkán van szükség. Magától értetődő, hogy gazdaságilag az ilyen típusú feladatok nagy teljesítőképességű számító gépekkel megoldani. Legtöbb ilyen feladat már olyan számító géppel is elvégezhető, amely az adott feladatra szabott, előre be-

írt célprogramot tartalmaz. Ilyenkor még operációs rendszerre sincs szükség, vagy elegendő olyan elemi operációs rendszer, ami a memóriába fixen van beültetve. Nincs szükség külön kezelőszemélyzetre sem, a gép-ember kapcsolat így új alapokra helyeződik át, hiszen a felhasználó észre sem veszi, hogy számító géppel van dolga.

Ezek után valószínűleg az sem hat meglepetésnek, hogy a mikrogépek mechanikai mérete néhány kartyára korlátozódik, és sem klimatizálást, sem különleges körülményeket nem igényelnek. Működési feltételeik +5 — +50 Celsius-fok hőmérséklet, és maximum 90 százalékos relatív nedvességtartalom. Egy mikrogép ára pedig nagyságrenddel kisebb, mint egy közönséges kis számító gép ára.

A mikrogépcsalád fő jellegzetessége, hogy a gépek felépítése modulis. Ez azt jelenti, hogy a gép egységei (központi egység, tápegység, memória, periféria) 1—2 cm élhosszú lapocskákból, modulokból tevődnek össze, ahol minden lapocskára egy-egy áramkör csoport. Előnye az, hogy bizonyos egységei a rendeltetés szerint többféle módon összerakhatók, hiba esetén pedig a modulok könnyen cserélhetők.

Az egyes felhasználások optimális kidolgozása nem a felhasználó feladata. A gyártónak azonban rendelkeznie kell olyan eszközökkel, hogy gazdaságosan és jól tudjon kialakítani (átalakítani) különféle rendszereket.

Az SZKI ehhez hatékony szoftver-eszközöket fejlesztett ki. Ennek lényege az, hogy a hazai gyártmányú R-10 számító géppel tudjuk szimulálni, utánozni annak a mikrogépnek a viselkedését, amelyet adott feladat elvégzésére kell megépítenünk. A kapott adatok után a mikrogép megépíthető.

A mikrogépek különösen alkalmasak sok memória hozzáféréssel járó adatgyűjtési, mérési-adatgyűjtési feladatokra. Ilyen alkalmazás-

sok például: — bonyolult mérési és adatfeldolgozási feladatok, különös tekintettel a geodéziai és orvosi alkalmazásokra; — elektronikus telefonközpontok vezérlésére; — ipari folyamatok vezérlésére stb.

Végül nézzük meg részletesebben egy konkrét felhasználást. Ismeretes, hogy a kiskereskedelem, a vendéglátóipar, az idegenforgalom, a szállodaipar stb. vállalkozások irányításához a hálózati egységek elszámoltatásához, ellenőrzéséhez szükséges adatok 80 százaléka ezekben az egységekben keletkezik, és csak ott rögzíthető.

Ez adta az ötletet egy adatrögzítő elektronikus pénztárberendezés, az ABZ/80 megtervezéséhez, amely alkalmas: — az áruösszetétel minden jellemző adatának a rögzítésére; — a pénztárforgalom kényelmes, felautomatikus lebonyolítására.

A pénztári mikrogép adat-végállomás kétféle üzemmódban dolgozhat: vásárlási és információkérési (üzletvezetői) üzemmódban. Az információkérési üzemmód egy ún. üzletvezetői kulcs elfordításával állítható be. Ilyenkor a gép a megfelelő információkérési billentyűsek hatására kinyomtathatja a két információt. Megkérdezhető a géptől a napi forgalom értéke áruháza, vagy teljes bolti hálózatra, mely áruból, mikor, hol mennyit vásároltak. Megkérdezhető az árukódra rendezett forgalom értéke, mennyi volt a bevétel értéke a teljes hálózati egységben, egyes pénztárakban, adott időpontokban stb. Megkérdezhető a géptől a vásárlások száma ugyanilyen szempontok szerint.

Ezeknek az információknak, mondanunk sem kell milyen nagy jelentősége van az áruforgalom minél jobb irányítása érdekében. Várható, hogy az állami és szövetkezeti kiskereskedelemnek a következő évtized elején több tízezer olyan pénztárberendezésre lesz szüksége.

S. Gy.

tyűben árulja a savanyítványt való tökök, sok különös guszpus kapott lábra a társadalmi életben. A falusi boltos érdemes oldalbordája, a tenyeres-talpas Rozi, fölül az orrát az „Ifjasszony” szóra, mert hát önéki „ténasszony” cím dukál, a Vakuváji Matyinnak pedig, mihelyt megszédte magát a lóborkereskedésből, legelső gondja volt négylovas ekvipázst venni valamelyik plüze esett magyar mánástól, s az után proklamálni a cselédség körében, hogy e napságtól fogva az urat „nagyságos” urnak, az asszonyt „nagyságos” asszonynak hívják!

A címkorság, melyet járvány-jellegénél fogva cím-kolerának is elnevezhetünk, megcsontolt betegsége az úgyszólván sok kinövésben szenvedő honorátoriasszonyoknak s a középrend által használtatni szokott címetek annyira tönkre silányította, hogy maholnap kvalifikált állású egyének „tekintetes” és „nagyságos” helyett „kend”-nek tituláltatják magukat.

Mi sincsen annyi a mai világban, mint nagy úr és művész.

Itt ismerhető fel leginkább a kultúrtörténelem által jelzett haladás és a modern kor fölénye a múlt vaskalapossága fölött.

Hajdanában oly ritkaságként fordult elő a művész, hogy nevét nemlőnek találta följegyezni Kilió s a hálás nemzedék márványszobrot emelt tiszteletére. Ma a művészek emlékének szobor által való megörökítése már nincsen divatban — és jó, hogy nincsen, mert tekintve a különféle művészek légiót, a szobrok fölémisztetése a föld összes márványbányáit, sőt nem tartjuk valószínűnek, hogy ilyen halhatatlansági processzus mellett néhány század múlva szobrokká lenne földolgozva, egyéb könnem hiányában — a wiclickai és boszniai sóbánya is.

Nem hiába tekintjük törpének, hátramardottnak a múltat. Szűk látókörrel bírt az a „művészt” fölismerésben is.

Ha a lefolyt évszázadokban művészről beszéltek, az alatt legelőször is egy Raphaelt, Raladit, Angelót, Tintoretót, Leonardót a Vincit kellett érteni.

A modern kor guszpusa művészeket talál a pörgőkalapokká gyűrűdő nemezhalmok előtt, s művészneveket olvas le a csizmadiák cégtáblájáról — példának okáért

Majoránna Kálmán lábtű-művész.

Ha már az emberi tagok közt a láb, mint legeslegelső, oly fényes jelentőséget tulajdonít magának, hogy a szolgálatára rendelt „tű” megcsinálása a művészet körébe vág: mi jognál fogva, vehetünk rossz néven a sokkal előkelőbb szerepű kéztől, mely szintén igényel „tűt”-et, — ha saját ellátásához szintén művészt követel. Ezen társadalmi tag-jogalap létét ad azután ezernyi ezer művésznék, ilyenformán egy cégtábláról:

Cinegeffy László keztyűművész.

De hát engedheti-e magát ezen rangverseny folyamatában a test többi nemes tagja, a nyak, az orr stb.? Semmiestre! A láb és kéz ambíciója nem szállíthatja le a tagsársakat jelentős állásuk tisztelettel igénylő polcáról. Származik tehát a művészeknek újra nagy sokaságuk, s az emberi szükséglet igényelte cikkek különfelesége szerint leszen a nyakravaló készítő nyaktű-művész — mely címért aztán a köteles is méltó praetensióval léphet sorompóba, miután bizonyos siralmas körülmények közt a kötél is szokott nyaktű-művész, a kalapos fejű-művész, a fésűs fejkapartyú-művész, a szakál, mint ki a test törzsét látja el a szükségletekkel, méltán igényt tarthat a testtű-művész elnevezésre, a lábtűvel legszorosabb viszonyban álló csizma-kefe gyártója pedig summo jura címetzeti magát láb-dörzstű-művésznék.

A virtuozitási mánia nem hágy fönn kétséget a fölül, hogy végre a csutóra-csináló is egyet gondol és hivatalosan kinevezj magát pipaszárravaló-tekertű-művésznék, és legeslegvégül: ki fogja azt is megakadályozni, hogy a patkoló kovács fölvegye a lólabtűlyukba-veretű-művész dísznevet?

A reális haladással az emberi szükségletek mindegyre több tyút és tyút igényelnek.

És a művészeknek annyi ezer válfaja leszen, ahányféle az általános tyú és tyút.

Hej, de tyú, tyú, tyú!

Kék Hiacyinth.

Egy esztendeig élt, mivel a Szegedi Híradó mellett nem juthatott megfelelő előfizető gar-dához.

(Folytatjuk)